

Rambudget för 2024 – 2025

Inledning

Junis har de senaste åren arbetat med att ställa om sina ekonomiska förutsättningar till minskade intäktskällor. Främst är det intäkterna från Miljonlotteriet som minskat och tyvärr har de minskat i en snabbare takt och till en lägre nivå än vad vi kunde föreställa oss när vi gjorde budgeten för 2022 och 2023. Det har inneburit att vi har fått minska rejält på våra kostnader, bland annat har vi blivit tvungna att säga upp medarbetare. Ett annat svårt beslut var att lägga ner vår medlemstidning Struten. Inför de här neddragningarna genomförde förbundsstyrelsen många dialogmöten med våra ledare och förtroendevalda i landet och med våra medarbetare. Utgångspunkten var inte ”vad kan vi spara in på”, utan ”vad är viktigt att vi gör i Junis”. Vi fick många kloka synpunkter som ledde oss i vårt arbete med att göra prioriteringar och revidera budgeten för 2023. I dialogmötena blev slutsatsen ungefär att vi ska satsa på lokal verksamhet, där barn får möta kompisar och vara del i utvecklande verksamhet tillsammans med roliga och trygga ledare.

Resonemang kring intäkter

Miljonlotteriet

Miljonlotteriet liksom andra lotterier har påverkats negativt av ny lagstiftning och de många onlinecasinon som etablerats på den svenska marknaden. Under kommande år har Miljonlotteriet behov av att genomföra ett antal kostsamma investeringar för att fortsätta vara en stark och relevant aktör på marknaden. Dessa investeringar innebär fortsatt minskade intäkter för Junis och de andra organisationerna i IOGT-NTO-rörelsen även under kommande mandatperiod. Det finns ändå en förhoppning om att investeringarna ska leda till ett ökat överskott från lotteriet så småningom, även om det kanske inte kan hamna på de höga nivåer som var i mitten av 2010-talet.

Insamling

I slutet av 2020 togs ett beslut om att avveckla den gemensamma insamlingsverksamhet som bedrevs av IOGT-NTO-rörelsen ideell förening då önskade resultat uteblev. Junis har lite försiktigt gett sig på att på egen hand samla in pengar.

Vit Jul

Under början av 2021 tog riksstyrelsen beslut om att Junis skulle överta huvudmannskapet för Vit Jul-kampanjen från och med 2021. Det innebär att det finns större kostnader på Vit Jul-posten under kommande mandatperiod, men också intäkter i form av kampanjbidrag från de övriga förbunden inom IOGT-NTO-rörelsen. IOGT-NTO avsätter inga pengar till kampanjen under 2023 och har inte med det i sin budget för 2024-2025 heller. Däremot är IOGT-NTO villiga att avsätta andra resurser, till exempel i form av medarbetare. Bidragen från de tre övriga förbunden har minskat från 400 000kr/förbund till 300 000 kr från och med 2023. Junis insats betalas med medel från Socialstyrelsen.

Externa medel

Junis ansöker årligen om statligt stöd från Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor (MUCF) för den föreningsverksamhet som Junis bedriver, samt från Socialstyrelsen framför allt

för påverkansarbete och socialt inriktad verksamhet. Under 2022 fick vi rekquirera ett stort extra bidrag från Socialstyrelsen, och under 2023 fick vi en enorm höjning, tack vare att regeringen valt att prioritera organisationer som arbetar kring barn i utsatthet. Från tidigare nivåer på ca 750 000 ökade vårt bidrag från Socialstyrelsen för 2023 till 2,5 miljoner. De pengarna använder vi framför allt för att kostnadsavlasta tjänster och arvoden, men de täcker också hela vår kostnad för Vit jul-arbetet samt gör att vi kan betala ut lovstöd till föreningar som ordnar kostnadsfri verksamhet. Utöver de statliga stöden finns ett stort antal fonder och stiftelser som har projektmedel som är tillgängliga för föreningar, distrikt och förbund att söka. Under mandatperioden har vi varit aktiva i att söka olika projektmedel, och blivit beviljade en del. Det är framförallt påverkansarbetet som vi lyckas söka pengar till, men även till metodutveckling som Junis Sport där vi fått pengar från Kronprinsessparets stiftelse.

Under 2021 och 2022 fick vi extra anslag från både MUCF och Socialstyrelsen för att kunna fortsätta bedriva verksamhet för människor (i vårt fall barn) som annars skulle drabbas hårt av pandemins restriktioner.

Syftet med externa medel är dels att få verksamhetspengar i form av bidrag för att genomföra utbildningsinsatser, utveckla nya verksamheter och bedriva påverkansarbete, dels för att kunna använda projektmedel för att kostnadsavlasta personalorganisationen och förbundsordförandens arvode. Den här mandatperioden har vi lyckats bättre än någonsin med detta.

Förbundet har även haft kontakt med ett antal föreningar och distrikt och varit behjälpliga med att söka bidrag åt dem. Möjligheten att vända sig till förbundet för att få stöd i arbetet med att ansöka om externa projektmedel kommer finnas kvar under kommande mandatperiod.

Förbundsstyrelsen vill öka den totala andelen verksamhet som finansieras med externa medel på alla nivåer i Junis. Vi ser att hela Junis gynnas och stärks om vi kan erbjuda mer och bättre verksamhet på många platser i landet. Att många barn på en ort får möjlighet att ta del av Junis verksamhet gör skillnad för dem, men det leder också i förlängningen till att Junis som helhet får högre intäkter, exempelvis i statligt stöd och från Miljonlotteriet.

Prioriteringar

Utifrån det som kom fram i dialogerna har vi försökt ha kvar stöd till distrikt och föreningar på en ganska hög nivå. Framförallt föreningarna kommer inte märka av att vi behöver skära i kostnaderna. För distrikt utan egen medarbetare har vi sänkt stödet rejält medan de distrikt som har egen medarbetare ska kunna få ganska mycket pengar även i fortsättningen. Men för att få stödet krävs att distriktet har ett ganska högt medlemstal.

Vi kommer att stötta distrikten på andra sätt, till exempel med att samordna utbildningar för ledare och hjälpa till med att söka externa medel. Värt att notera är att alla Junis medarbetare på kansliet stöttar hela Junislandet på olika sätt.

Arv

Under slutet av 2020 fick Junis veta att vi var förmånstagare till ett arv av större ekonomiskt värde bestående av värdepapper. I början på 2021 erhöles arvet som sedan såldes av i september 2021 och gjorde att vi kunde lägga ytterligare cirka 3 miljoner till det egna kapitalet. Arvet har tillsammans med delar av Junis egna medel investerats i fonder hos Svenska Handelsbanken.

Eget kapital

Junis har under många år byggt upp ett kapital för att kunna använda vid tillfälliga ekonomiska svackor. Sedan kongressen 2013 har Junis aktivt valt att gå med underskott för att fortsätta och påbörja olika satsningar. 2013, 2018 och 2021 är de senaste åren då Junis har gjort ett plusresultat. Även de åren hade kongressen budgeterat ett underskott.

Observera att budgeterat underskott bygger på kongressens beslut. Det egna kapitalet är det bokföringstekniska värdet i årsredovisningen, det vill säga det balanserade resultatet.

Så här har värdet förändrats de senaste åren:

2017-12-31 hade Junis 35 354 552 kronor i eget kapital. Kongressbudgeten för året innehöll ett budgeterat underskott för Junis på 3 750 000 kronor 2017-12-31 gjorde Junis ett underskott på 4 346 149 kronor.

2018-12-31 hade Junis 35 916 997 kronor i eget kapital. Kongressbudgeten för året innehöll ett budgeterat underskott för Junis på 1 092 000 kronor. 2018-12-31 gjorde Junis ett överskott på 562 445 kronor.

2019-12-31 hade Junis 34 108 927 kronor i eget kapital. Kongressbudgeten för året innehöll ett budgeterat underskott för Junis på 2 863 000 kronor. 2019-12-31 gjorde Junis ett underskott på 1 808 071 kronor.

2020-12-31 hade Junis 32 500 306 kronor i eget kapital. Kongressbudgeten för året innehöll ett budgeterat underskott för Junis på 4 663 000 kronor. 2020-12-31 gjorde Junis ett underskott på 1 358 624 kronor.

2021-12-31 hade Junis 35 023 575 kronor i eget kapital. Kongressbudgeten för året innehöll ett budgeterat underskott för Junis på 5 871 000 kronor. 2021-12-31 gjorde Junis ett överskott på 2 523 270 kronor.

2022-12-31 hade Junis 32 977 745 kronor i eget kapital. Kongressbudgeten för året innehöll ett budgeterat underskott för Junis på 4 705 000 kronor. 2022-12-31 gjorde Junis ett underskott på 2 045 830 kronor.

I den reviderade budgeten för 2023 räknas med en minskning av det egna kapitalet med 3 741 000 kronor. Utifrån budgetförslaget 2022-2023 skulle 9 917 000 kronor tas av det egna kapitalet under innevarande mandatperiod. Istället är prognosen att vi sammanlagt tar 5 800 000 kronor av det egna kapitalet.

I budgetförslaget för 2024 och 2025 är underskottet för de två åren sammanlagt ca 7,5 miljoner kronor och vi hamnar då på ett eget kapital på 22 536 000 kronor per 2025-12-31, förutsatt att kapitalets värde inte förändras under perioden.

Uppdrag från förra kongressen

Förra kongressen beslutade att förbundsstyrelsen till 2024 skulle se över ekonomin för en budget i balans, samt göra en genomlysning av ekonomin för att se hur vi på bästa sätt kan använda våra pengar.

Med anledning av de drastiskt sänkta intäkterna från Miljonlotterierna genomförde förbundsstyrelsen en stor genomgång av ekonomi och verksamhet under våren 2022, tillsammans med många lokalt engagerade personer. Förbundsstyrelsen fattade därefter en rad olika beslut för att kunna använda våra resurser mer effektivt. Vi såg över vår personalorganisation och minskade antalet tjänster, vi har aktivt arbetat med att placera våra pengar för att få bästa möjliga avkastning utan att ta för stora risker och vi har ändrat strukturen för bidragen till distrikt och föreningar för

att på bästa sätt stötta verksamheten runtom i landet. Vi har dessutom sökt, och fått, externa medel i ännu större utsträckning än tidigare, och vi har hjälpt lokala föreningar att söka bidrag, till exempel från Boverket för utveckling av barnverksamhet i lokaler ägda av IOGT-NTO-rörelsen.

Framtid – en ny organisationsform?

Till den här kongressen ligger ett förslag om att utreda en ny organisationsform för IOGT-NTO-rörelsen. Målet är att vi tillsammans blir starkare för att kunna uppnå våra långsiktiga mål, och att det ska gynna bland annat barnverksamheten inom rörelsen. Planen är extra kongresser redan under 2024. Vad detta leder till framåt vet vi just nu inte, men kanske kommer organisationen inte alls att se likadan ut som nu under 2025, som är år två i vårt budgetförslag?

Förbundsstyrelsens ambition är att Junis ska vara så starkt som möjligt inför en eventuell organisationsförändring. Så mycket bra barnverksamhet som möjligt, så många väl utbildade ledare som möjligt, externfinansierade projekt som utvecklar oss, att vi är barnens starka röst gentemot beslutsfattare. Allt detta vill vi ta med oss in i framtiden, oavsett om organisationen ser ut som nu, eller på något annat sätt. Därför är vi måna om att inte avveckla saker i förtid, utan satsa på klok utveckling. Att fortsätta stödja föreningar och distrikt på olika sätt tror vi är oerhört viktigt.

Med hänvisning till de oväntat kraftiga minskningarna i intäkter, och de stora åtgärder vi har genomfört, väljer förbundsstyrelsen att lägga fram ett förslag till en budget med ett underskott. Vår ambition är dock att fortsätta söka externa medel för att öka intäkterna ytterligare, på ett sätt som kan avlasta de kostnader vi har budgeterat för.

Förbundsstyrelsen föreslår att kongress godkänner förslaget till rambudget för perioden 2024-2025 men att kongressen också beslutar att det bokförda värdet av det egna kapitalet inte ska understiga 20 miljoner kronor.

Förbundsstyrelsen föreslår kongressen besluta

att godkänna förslaget till rambudget för perioden 2024-2025

att det bokförda värdet av det egna kapitalet ska uppgå till minst 20 miljoner kronor per 31 december 2025.

Ekonomiutskottets yttrande angående förbundsstyrelsens förslag till rambudget för 2024-2025

Vid kongressen 2021 beslutades att ”förbundsstyrelsen under kongressperioden ska se över ekonomin för en budget i balans till år 2024”. Under perioden har förbundsstyrelsen arbetat på att minska kostnaderna. Intäkterna från Miljonlotteriet har dock minskat ytterligare under perioden, och Ekonomiutskottet har förståelse för att förbundsstyrelsen inte klarar att föreslå en budget i balans redan till 2024. Vi anser dock att förbundsstyrelsen under perioden fram till kongressen 2025 måste arbeta för att minska underskottet mer än vad som nu föreslås.

Vi anser att ordinarie verksamhet ska finansieras genom ordinarie intäkter och vara i balans. Junis-förbundet har ett bra kapital, men det töms snabbt om vi fortsätter med stora underskott. Vår uppfattning är att det fria kapitalet kan tas i anspråk för omställningskostnader som inte

ryms inom befintlig budgetram eller för särskilda satsningar som är till nytta för verksamheten, men inte för att finansiera den ordinarie verksamheten.

För att Junis ska finnas för barnen även i framtiden så behöver vi ha en stark lokal verksamhet och stabila distrikt som stöttar den lokala verksamheten. Vi vill understryka vikten av fortsatta satsningar på lokal verksamhet, och ekonomiska bidrag från förbundet för detta får inte försämrats.

Ekonomiutskottet vill under den kommande kongressperioden se konkreta åtgärder som leder till ökade intäkter och/eller minskade kostnader, åtgärder som varar över tid och som skapar förutsättningar för en budget i balans 2026. När vi har gått igenom förslaget till rambudget så är vår bedömning att de poster man kan påverka mest är personalkostnader och förbundsstyrelsens kostnader.

Ekonomiutskottet föreslår kongressen besluta

- att avslå förbundsstyrelsens förslag till rambudget för 2024 - 2025,**
- att avslå förbundsstyrelsens förslag ”att det bokförda värdet av det egna kapitalet ska uppgå till minst 20 miljoner kronor per 31 december 2025”,**
- att fastställa förbundsstyrelsens förslag till rambudget för 2024 – 2025 med tillägget att nettokostnaderna för de två åren ska minska med 1 miljon kronor, vilket innebär att underskottet får vara högst 6 535 000 kronor för de två åren tillsammans,**
- att det bokförda värdet av fritt eget kapital ska uppgå till minst 20 miljoner kronor, samt**
- att uppdraga åt förbundsstyrelsen att under kongressperioden se över ekonomin för en budget i balans till år 2026.**

INTÄKTER	BUDGET 2024
Statsbidrag	5 000 000
Miljonlotteriet	7 000 000
Kampanjbidrag Vit jul	600 000
Projektmedel	1 500 000
Övriga intäkter	170 000
SUMMA INTÄKTER	14 270 000
KOSTNADER	
Förbundsstyrelsens kostnader	-1 138 000
Personalkostnader	-5 928 000
Ekonomi och IT	-300 000
Distrikts- och föreningsstöd	-3 485 000
Verksamhetskostnader	-528 000
Kongress	0
Utbildning	-200 000
Internationellt arbete (INRIF)	-750 000
Vit jul	-900 000
Kommunikation	-400 000
Projekt	-1 500 000
Politik och internationellt	-2 680 000
SUMMA KOSTNADER	-17 809 000
Finansiell intäkt (inkl ränteintäkt)	200 000
Räntekostnader	0
RESULTAT	-3 339 000

INTÄKTER	BUDGET 2025
Statsbidrag	5 000 000
Miljonlotteriet	7 000 000
Kampanjbidrag Vit jul	600 000
Projektmedel	1 500 000
Övriga intäkter	170 000
SUMMA INTÄKTER	14 270 000
KOSTNADER	
Förbundsstyrelsens kostnader	-1 147 000
Personalkostnader	-6 086 000
Ekonomi och IT	-309 000
Distrikts- och föreningsstöd	-3 554 000
Verksamhetskostnader	-540 000
Kongress	-500 000
Utbildning	-200 000
Internationellt arbete (INRIF)	-750 000
Vit jul	-900 000
Kommunikation	-400 000
Projekt	-1 500 000
Politik och internationellt	-2 680 000
SUMMA KOSTNADER	-18 566 000
Finansiell intäkt (inkl ränteintäkt)	100 000
Räntekostnader	0
RESULTAT	-4 196 000

INTÄKTER	BUDGET 2023 (KONGRESS)	REVIDERAD BUDGET NR 2 2023
Statsbidrag, grundbidrag	2 500 000	2 500 000
Statsbidrag, Socialstyrelsen	850 000	2 500 000
Miljonlotteriet	13 000 000	6 500 000
Kampanjbidrag Vit jul	1 200 000	600 000
Projektmedel	1 000 000	1 000 000
Försäljning	145 000	50 000
Deltagaravgifter	100 000	100 000
Insamling	50 000	50 000
Bidrag företagsarbeten	50 000	50 000
SUMMA INTÄKTER	18 895 000	13 350 000
KOSTNADER		
Förbundsstyrelsens kostnader	-1 675 000	-1 187 000
Personalkostnader	-9 490 000	-6 524 000
Ekonomi och IT	-350 000	-305 000
Distrikts- och föreningsstöd	-4 490 000	-3 730 000
Verksamhetskostnader	-562 000	-540 000
Kongress	-750 000	-650 000
Utbildning	-600 000	-700 000
Kommunikation	-450 000	-525 000
Tidningsproduktion	-860 000	0
Internationellt arbete (INRIF)	-1 000 000	-750 000
Kursgårdsfond	-170 000	0
Vit jul	-1 600 000	-900 000
Projekt	-1 000 000	-1 000 000
Ludde	-55 000	-30 000
Politik och internationellt	-1 080 000	-2 650 000
SUMMA KOSTNADER	-24 132 000	-19 491 000
Finansiell intäkt (inkl ränteintäkt)	25 000	2 400 000
RESULTAT	-5 212 000	-3 741 000